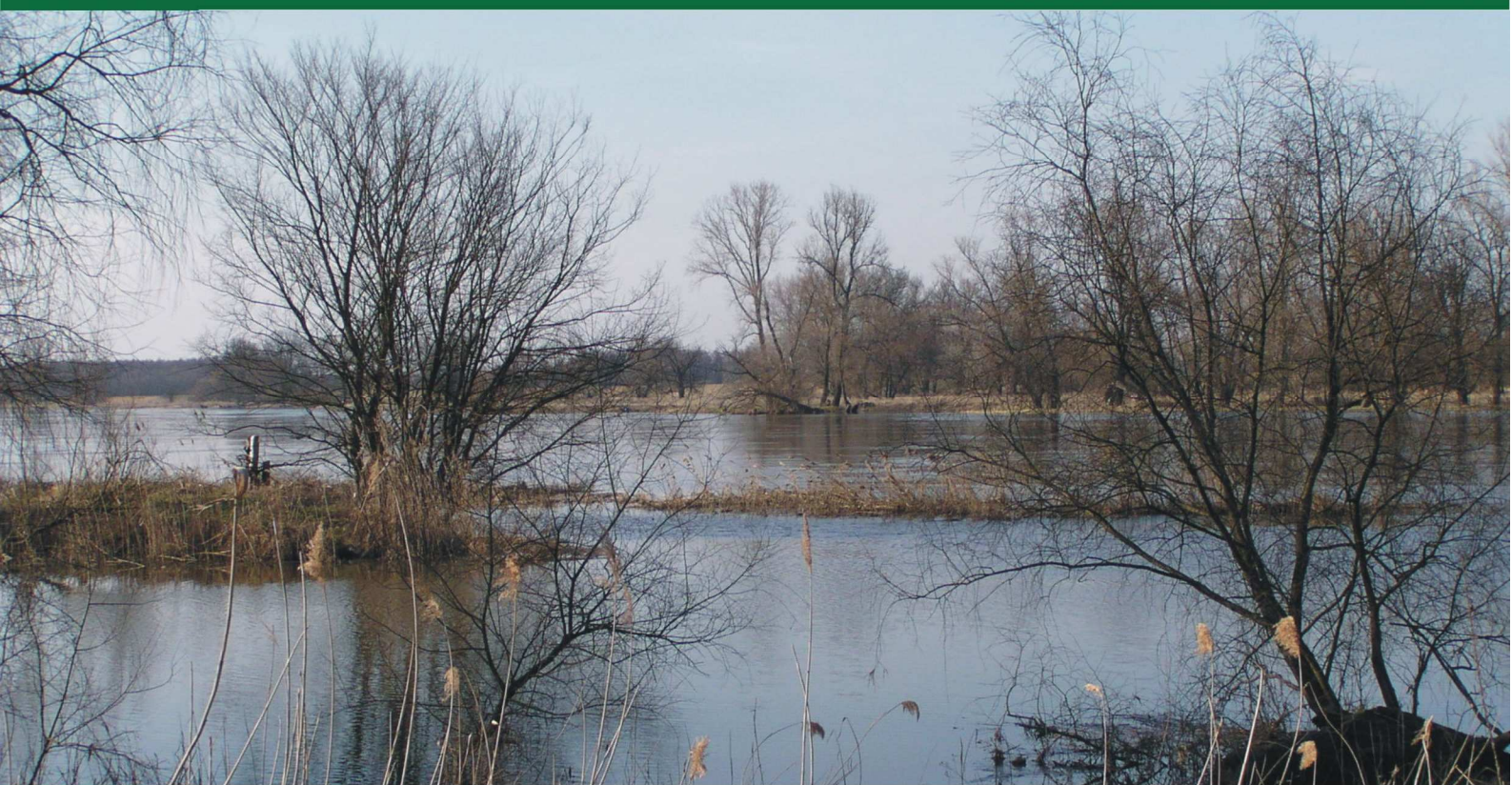

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Zielonej Górze

INFORMACJA

o stanie środowiska w powiecie nowosolskim
w 2006 roku

Zielona Góra, kwiecień 2007 r.

1. Wprowadzenie

Powiat nowosolski obszarowo należy do najmniejszych (obok powiatu wschowskiego) powiatów województwa lubuskiego. Zajmuje ogółem 771 km² powierzchni, co stanowi ok. 5,5 % powierzchni ogólnej województwa lubuskiego. Jest za to powiatem ziemskim o największej gęstości zaludnienia, wynoszącej 113 Mk/km² oraz trzecim co do wielkości powiatem pod względem liczby mieszkańców; w powiecie nowosolskim zamieszkuje 8,6 % ludności województwa ogółem. W skład powiatu wchodzi 8 gmin, w tym: 1 gmina miejska (Nowa Sól), 3 gminy miejsko – wiejskie (Kozuchów, Nowe Miasteczko, Bytom Odrzański) i 4 gminy wiejskie (Kolsko, Otyń, Nowa Sól, Siedlisko). Stolicą powiatu jest miasto Nowa Sól liczące ok. 41 tys. mieszkańców. Przez powiat przebiegają ważne trasy komunikacyjne, między innymi droga międzynarodowa nr 3 z południa na północ Europy.

(Dane liczbowe wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2005” - US w Zielonej Górze).

2. Gospodarka wodno-ściekowa

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej podstawowym problemem stwarzającym duże zagrożenie dla środowiska – w szczególności dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych - jest brak kompleksowych rozwiązań.

Wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2006” (US w Zielonej Górze) sieć wodociągowa rozdzielcza w powiecie nowosolskim ma ogółem 457,4 km długości, a sieć kanalizacyjna zaledwie 108,8 km. Wg ww. rocznika z oczyszczalni ścieków korzysta 51,2 % ogółu mieszkańców powiatu (w województwie lubuskim wskaźnik ten wynosi 64 %).

W efekcie - do wód mogą przedostawać się zanieczyszczenia ze ścieków gromadzonych w nieszczelnych zbiornikach przydomowych, a niekiedy - odprowadzanych wprost do wód lub do ziemi.

W celu ograniczenia odprowadzania nie oczyszczonych, bądź niedostatecznie oczyszczonych ścieków do środowiska ważne jest nie tylko inwestowanie w budowę nowoczesnych, wysokosprawnych oczyszczalni, lecz także pełne skanalizowanie miejscowości wyposażonych już w urządzenia do oczyszczania ścieków oraz zapewnienie prawidłowej eksploatacji istniejących oczyszczalni.

3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza (nie tylko w powiecie nowosolskim) jest tzw. emisja niska z małych źródeł lokalnych, takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze, obiekty rolnicze itp. Jej wielkość jest trudna do określenia. Szacuje się, że wynosi od kilku do kilkunastu procent ogółu emisji - na terenach o rozwiniętej sieci ciepłowniczej oraz - do kilkudziesięciu procent ogółu emisji na terenach, których nie obejmują centralne systemy ciepłownicze.

Istotny wpływ na jakość powietrza mają także zanieczyszczenia komunikacyjne (emitowane przez pojazdy samochodowe). W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory aromatyczne (w szczególności benzen) oraz pyły zawierające m.in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi.

Przez teren powiatu nowosolskiego przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, przede wszystkim międzynarodowa droga nr 3 – łącząca Dolny Śląsk z Pomorzem Zachodnim i południe Europy z północą. Nowa Sól posiada obwodnicę umożliwiającą ominięcie południowej części miasta. Rozpoczęto budowę kolejnego odcinka obwodnicy - dla północnej części miasta. Obwodnicę dla ruchu pojazdów odbywającego się w kierunku północ - południe posiada również Nowe Miasteczko. Należy podkreślić, że dzięki obwodnicom w znacznym stopniu następuje ograniczenie zjawiska kumulowania się w centrach miast zanieczyszczeń emitowanych z kominów oraz ze środków lokomocji.

Wśród substancji emitowanych przez zakłady przemysłowe zlokalizowane na terenie powiatu nowosolskiego przeważają zanieczyszczenia charakterystyczne dla procesów spalania paliw do celów energetycznych i technologicznych, czyli: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Wielkość emisji zależy od ilości i jakości zużywanego paliwa, wyposażenia w urządzenia oczyszczające gazy odlotowe oraz skuteczności działania tychże urządzeń.

Większość zakładów na terenie powiatu ma uregulowaną stronę formalno- prawną w zakresie odprowadzania zanieczyszczeń do powietrza tj. posiada ważne pozwolenie na emisję zanieczyszczeń do powietrza. Nie wszystkie natomiast dysponują urządzeniami służącymi ograniczeniu emitowanych zanieczyszczeń. W urządzeniach oczyszczających zatrzymywanych jest 79,9 % wytworzonych zanieczyszczeń pyłowych (emisja przemysłowych zanieczyszczeń pyłowych ogółem wynosi 128 Mg/rok). Brak natomiast urządzeń do neutralizacji zanieczyszczeń gazowych (ogółem: 394 Mg/rok, w tym: SO₂ – 178 Mg/rok) (*dane liczbowe wg „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego 2006” - US w Zielonej Górze*).

W 2006 r. dwa podmioty znajdujące się na terenie powiatu nowosolskiego przekraczały warunki określone w pozwoleniach na emisję substancji zanieczyszczających do powietrza: Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli (w zakresie emisji dwutlenku siarki, tlenku węgla, chlorowodoru) oraz Budownictwo Drogowo - Sanitarne „FUCHS” – Wytwórnia Mas Bitumicznych w Nowej Soli. Zakładom tym zostały wymierzone kary biegące.

4. Gospodarka odpadami

Na terenie powiatu nowosolskiego odpady komunalne gromadzone są aktualnie na składowiskach w miejscowościach:

1. Kielcz (gm. Nowa Sól) – obiekt posiadający uszczelnienie z folii PEHD oraz lokalny system monitoringu wód podziemnych.
2. Stypułów (gm. Kozuchów) – obiekt posiadający uszczelnienie z folii PEHD oraz lokalny system monitoringu wód podziemnych.

W obrębie powiatu nowosolskiego istnieją również dwa eksploatowane aktualnie składowiska odpadów przemysłowych. Są to:

1. Składowisko w Bobrownikach - przeznaczone dla odpadów poprodukcyjnych, głównie odpadowych mas formierskich, będące własnością DOZAMET Sp. z o.o. w Nowej Soli. Obiekt posiada zabezpieczenia wykonane z folii PEHD oraz system lokalny monitoringu wód podziemnych.
2. Składowisko w Mirocinie Dolnym, na którym gromadzone są osady poneutralizacyjne powstające w ZASET Sp. z o.o. w Kozuchowie. Składowisko (wylewisko) posiada zabezpieczenia wykonane z folii PEHD oraz system lokalny monitoringu wód podziemnych.

W dalszym ciągu istnieje problem tworzenia tzw. „dzikich wysypisk” na obrzeżach miejscowości oraz porzucania odpadów w lasach i nad wodami. Istotne jest, że w przypadku nie ustalenia sprawcy zdarzenia gminy mają prawo do zobowiązania właściciela terenu (domniemanego posiadacza odpadów) do jego uporządkowania.

5. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska

W ewidencji zakładów kontrolowanych, prowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, znajduje się 90 podmiotów gospodarczych z terenu powiatu nowosolskiego. W 2006 roku przeprowadzono 56 kontroli w 53 zakładach, w szczególności

ści: 7 kontroli kompleksowych (w tym 6 kontroli inwestycji – odbiory techniczne), 45 kontroli problemowych i 4 kontrole interwencyjne. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, w 17 przypadkach wydano zarządzenia pokontrolne zobowiązujące kontrolowane podmioty do ich usunięcia. Nałożono również 3 grzywny w postaci mandatów kredytowanych w łącznej wysokości 650 zł oraz udzielono 23 pouczeń. 2 jednostkom wymierzono kary biegnące pieniężne za przekroczenie warunków pozwoleń. W 2 przypadkach przekazano do Starostwa Powiatowego w Nowej Soli wyniki pomiaru emitowanego hałasu, w celu wszczęcia postępowania dotyczącego wydania pozwolenia na emisję hałasu. Skierowano ponadto 1 wystąpienie do Urzędu Gminy, 1 wystąpienie do LUW o egzekucję decyzji, 2 wystąpienia do Starostwa Powiatowego w Nowej Soli (o egzekucję decyzji na podstawie art.102 Poś).Wydano także 6 decyzji wstrzymujących użytkowanie instalacji.

Poniżej omówiono wyniki kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w ostatnim okresie, u wybranych podmiotów gospodarczych.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Bytomiu Odrzańskim - oczyszczalnia ścieków

Oczyszczalnię ścieków w Bytomiu Odrzańskim zmodernizowano w 2004 roku. Przepustowość oczyszczalni wynosi 660 m³/d, a rzeczywiste obciążenie ok. 310 m³/d.

Ostatnie kontrole oczyszczalni przeprowadzono w marcu 2005 r. oraz w kwietniu 2006 r. (ocena efektu ekologicznego inwestycji). Podczas kontroli w 2005 r. pobrano kontrolną próbę ścieków do analizy. Analiza wykazała przekroczenie parametrów w stosunku do wartości określonych w pozwoleniu wodnoprawnym (azot ogólny, fosfor ogólny). Naliczono karę biegnącą, którą zakończono naliczać z dniem ustania przekroczenia (zakład przedstawił wyniki analizy, które wskazywały na prawidłowe funkcjonowanie oczyszczalni).

Powstające na oczyszczalni osady ściekowe po odwodnieniu na prasie przekazywane są do rolniczego wykorzystania przez PW "FEDKOPOL" Kazimierz Fedko w Lubieszowie. Taki sposób postępowania z osadami ściekowymi przedstawiony został w informacji dot. gospodarowania odpadami, którą Starosta Nowosolski przyjął pismem z dnia 06.12.2005 r., znak: OŚ.7647-63/2005/894/4.

POL-EKO-TECH w Zielonej Górze – Zakład w Nowej Soli

Kontrola firmy przeprowadzona w dniu 22.04.2004 r. wykazała, że odpady z grupy 05 01 99 składowane były poza budynkiem magazynowym przetworzonych odpadów, bezpośrednio na powierzchni ziemi. Z uwagi na zaistniałą sytuację, która stwarzała potencjalne zagrożenie dla

środowiska, tut. Inspektorat wystąpił do Urzędu Miejskiego w Nowej Soli o podjęcie działań na podstawie art. 34 ustawy o odpadach w celu przymuszenia właściciela terenu do jego uporządkowania z nagromadzonych odpadów.

Kolejna kontrola firmy „POL-EKO-TECH” odbyła się na wniosek Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w grudniu 2004 r. Kontrola wykazała, że przetworzone odpady nie zostały usunięte z terenu, do którego dodatkowo firma nie posiadała tytułu prawnego, a ich ilość znajdująca się poza terenem firmy uległa zwiększeniu. Ponadto firma nie posiadała wymaganego prawem pozwolenia zintegrowanego, którego obowiązek posiadania powstał z dniem 1 maja 2004 r. O stwierdzonych naruszeniach w przestrzeganiu przepisów ochrony środowiska oraz wymogów decyzji administracyjnych tut. Inspektorat poinformował LUW w Gorzowie Wlkp. – wnioskując o cofnięcie firmie „POL-EKO-TECH” pozwolenia na prowadzenie działalności w zakresie usuwania, wykorzystania lub unieszkodliwiania odpadów.

W oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ w Zielonej Górze Wojewoda Lubuski decyzją z dnia 07.02.2005 r., znak: RŚ.III.APol. 6220-8/05 cofnął firmie „POL-EKO-TECH” w Zielonej Górze pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie usuwania, wykorzystywania lub unieszkodliwiania odpadów. Od decyzji Wojewody Lubuskiego firma „POL-EKO-TECH” w Zielonej Górze odwołała się do Ministra Środowiska w Warszawie. Ministerstwo Środowiska po rozpatrzeniu odwołania utrzymało zaskarżoną decyzję w mocy, a tym samym działalność firmy została wstrzymana.

Postępowanie w sprawie uporządkowania terenu z nagromadzonych odpadów prowadzi Urząd Miejski w Nowej Soli. Zgodnie z art. 34 ust.1 ustawy o odpadach Prezydent Miasta w drodze decyzji, nakazuje posiadaczowi usunięcie odpadów z miejsc nie przeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, wskazując sposób wykonania tej decyzji.

Zgodnie z otrzymanymi informacjami właściciel firmy „POL-EKO-TECH” zamierza rozpocząć wywóz przetworzonych odpadów do spalania w cementowniach województwa dolnośląskiego, co stwarza nadzieję na przywrócenie stanu terenu do wyjściowego.

Gmina Kożuchów - odprowadzanie ścieków bez oczyszczania

Decyzją z dnia 13.03.2002 r. znak: WI.4020-1/1/02, zmienioną decyzjami z dnia 23.02.2004 r. znak: WI.4020-1/1/02/04, z dnia 28.01.2005 r. znak: WI.4020-1/1/02/05, z dnia 16.01.2006 r. znak: WI.4020-1/1/02/06 oraz z dnia 13.04.2007 r. znak: WI.4020-1/1/02/07, Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze ustalił termin usunięcia naruszenia przepisów ochrony środowiska w zakresie gospodarki ściekowej (brak oczyszczalni ścieków) na terenie miasta Kożuchowa na dzień 30.09.2007 r. Termin ustalono na wniosek Bur-

mistrza Kozuchowa, zawierający m.in. informację na temat zamierzonego sposobu rozwiązania problemu odprowadzania do odbiornika nie oczyszczonych ścieków z miasta Kozuchów : Rada Miejska podjęła decyzję o budowie miejskiej oczyszczalni ścieków.

Kontrola Gminy Kozuchów przeprowadzona w dniu 11.04.2007 r. potwierdziła realizację podjętych zobowiązań. Gmina uzyskała pozwolenie na budowę oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej – decyzją Starosty Nowosolskiego z dnia 17.02.2005 r. znak: AB.V.7351-1562/2004. W dniu 18.05.2006 r. Gmina Kozuchów podpisała umowę nr TI-342/14/06 z wykonawcą inwestycji, tj. Konsorcjum: SEGI-AT Sp. z o.o. w Warszawie oraz Przedsiębiorstwem Inżynieryjno-Budowlanym „INFRA” Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. W umowie określono termin realizacji zadania na dzień 30.06.2007 r. Przewiduje się ponadto, że zakładany efekt ekologiczny osiągnięty zostanie do dnia 30.09.2007 r., zgodnie z zapisem § 1 pkt 2 umowy pożyczki z dnia 11.05.2006 r. nr 258/2006/Wn4/OW-OK.-KP/P zawartej z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z/s w Warszawie.

Prace prowadzone są zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do ww. umowy. Aktualnie wykonano ok. 80 % inwestycji. Zrealizowano m.in.:

- sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Zygmuntowskiej i Garbarskiej,
- przepompownię ścieków na ul. Zygmuntowskiej,
- budynek oczyszczalni ścieków wraz z wyposażeniem technicznym,
- punkt zlewny ścieków dowożonych,
- przebudowę mostu w ul. Towarowa - Garbarska.

Do wykonania pozostały:

- wiata do magazynowania osadów ściekowych,
- ogrodzenie oczyszczalni wraz z zielenią,
- drogi i place wewnętrzne,
- transformator,
- dokończenie sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Żeromskiego.

Rozruch technologiczny oczyszczalni ścieków planuje się na maj 2007 r.

Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli – instalacja do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych

Kontrola ww. instalacji przeprowadzona została w dniu 21.11.2006 r. W przedmiotowej spalarni unieszkodliwiane są głównie odpady z grupy 18 01 i 18 02. Odpady medyczne i weterynaryjne, zarówno własne jak i dostarczane z zewnątrz, znajdują się w zamkniętych szczelnie

opakowaniach. Odpady magazynowane są w chłodni przejazdowej, usytuowanej bezpośrednio przy pomieszczeniu spalarni. Następnie odpady unieszkodliwiane są w piecu pirolitycznym ATI MULLER typu HP-750. Wyposażenie pieca stanowią: instalacja do automatycznego załadunku odpadów, komora spalania i komora dopalania wraz z palnikami olejowo-gazowymi szt. 4, o mocy łącznej 1,5 MW, hermetyczna komora odpopielania, instalacja do automatycznego usuwania popiołów. Spaliny poddawane są procesowi oczyszczania w reaktorze gazowym, kolumnie z filtrami ceramicznymi. Czynnikiem neutralizującym jest sorbalit eliminujący ze spalin kwaśne gazy (HCl, SO₂, SO₃, HF), redukujący metale ciężkie, tlenki azotu oraz niedopalone dioksydy i furany. Instalacja wyposażona jest w rekuperator: spaliny - woda. Ciepło poprocesowe wykorzystywane jest do podgrzewania wody i zasilania instalacji c.o. Szpitala. Szpital posiada opracowaną instrukcję postępowania z odpadami medycznymi. Ewidencja odpadów prowadzona jest prawidłowo.

Instalacja posiada:

- Pozwolenie na emisję - decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 29.06.2004 r. znak: RŚ.III.T.Kum.6610-11/04, zmienione następującymi decyzjami: z dnia 27.09.2004 r. znak: RŚ.III.TKum.6610-11/1/04, z dnia 09.02.2005 r. znak: RŚ.III.JDre.6610-05/05 oraz z dnia 20.04.2005 r. znak: RŚ.III.JDre.6610-13/05. Termin ważności: 31.07.2014 r.
- Pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem prowadzenia działalności w zakresie unieszkodliwiania, zbierania i transportu odpadów – decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 05.04.2004 r. znak: RŚ.III.APol.6620-6/1/04, zmieniona decyzjami: z dnia 07.02.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-7/05, z dnia 11.04.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-18/05, z dnia 04.11.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-70/05, z dnia 19.12.2005 r. znak: RŚ.III.APol.6620-76/05, z dnia 13.03.2006 r. znak: RŚ.III.APol.6620-9/06. Termin ważności: 05.04.2014 r.

Podczas kontroli stwierdzono, że nie jest realizowany punkt II.2. decyzji Wojewody Lubuskiego z dnia 29.06.2004 r. znak: RŚ.III.T.Kum.6610-11/04 z późniejszymi zmianami, tj. instalacja nie posiada systemu do prowadzenia ciągłych pomiarów emisji. W związku z powyższym decyzją Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Zielonej Górze z dnia 15.01.2007 r. znak: WI.4021-16/06/07, zmienioną decyzją z dnia 20.02.2007 r. znak: WI.4021-16/06/07, ustalono na dzień 31 października 2007 r. termin usunięcia naruszenia polegającego na braku systemu do ciągłych pomiarów emisji do powietrza z eksploatacji instalacji przeznaczonej do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych, należącej do Wielospecjalistycznego Szpitala SP ZOZ w Nowej Soli. Również Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. ustalił ostateczny termin usunięcia ww. naruszenia na dzień 31 października 2007 r.

W dniu 14.11.2006 r. Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wydał decyzję o wymierzeniu kary biegnącej za przekroczenie dopuszczalnej emisji dwutlenku siarki o 0,0365 kg/h, tlenku węgla o 0,0831 kg/h oraz chlorowodoru o 0,1023 kg/h, z terminem naliczania od dnia 22.08.2006 r. Wysokość kary ustalono w oparciu o pomiary własne spalarni.

DPV SERVICE Sp. z o. o. w Zakęciu

Kontrola przeprowadzona w dniu 04.10.2006 r. nie stwierdziła naruszeń wymogów określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska. W stosunku do kontroli przeprowadzonych w latach 2002-2005 w układzie technologicznym zatłaczania wód złożowych zaistniały następujące zmiany:

- zastosowano hermetyzację przeładunku wód złożowych z cystern do zbiorników magazynowych, eliminując emisję niezorganizowaną oparów produktów naftowych,
- zakupiono specjalistyczną cysternę do przewozu wód złożowych, umożliwiającą współpracę z zastosowanym układem hermetyzacji (cysterna spełnia wymogi ADR w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych),
- dla obniżenia emisji hałasu na przyległe tereny granicę działki obsadzono szpalerem drzew zimozielonych,
- dla kontroli pracy urządzeń i obsługi zainstalowano system monitoringu przemysłowego;
- prowadzona jest archiwizacja zapisu kamer przemysłowych.

W pobranej w 2006 r. do badań próbie wód złożowych przewidzianych do zatłaczania do górotworu nie stwierdzono przekroczeń stężeń dopuszczalnych zanieczyszczeń w stosunku do warunków określonych w posiadanym pozwoleniu wodnoprawnym.

Ferma trzody chlewnej w Niedoradzu

Na terenie fermy trzody chlewnej w Niedoradzu w przeszłości – mniej więcej do roku 2001 - był prowadzony chów oraz hodowla trzody. W roku 2004 w/w nieruchomość rolna została sprzedana dla firmy POL-FERM Sp. z o.o. w Łosicach. Przeprowadzone kontrole w latach 2004-2005 (grudzień 2004 r. oraz czerwiec 2005 r.) pozwoliły stwierdzić, że nie był wówczas prowadzony tucz trzody chlewnej. Kontrole te wykazały, że zły stan techniczny obiektów fermy wymusza przeprowadzenie prac remontowo – budowlanych.

Ostatnio przeprowadzona kontrola miała miejsce we wrześniu 2006 r. Ustalono, że ferma została zasiedlona po raz pierwszy maciorami w liczbie około 400 sztuk w połowie marca 2006 r., po czym - z uwagi na zaistniałą chorobę - nastąpiła przerwa w hodowli do początku lipca. W trakcie przerwy obiekty fermy zostały zdezynfekowane i oczyszczone. W okresie kontro-

li powstająca gnojowica była tylko magazynowana w 2 cylindrycznych, betonowych zbiornikach o pojemności 12000 m³ każdy. Oszacowano, iż ich pojemność będzie wystarczająca do przetrzymania gnojowicy przez okres 9-10 miesięcy. W trakcie kontroli uzyskano informację o braku opracowanego planu nawożenia gnojowicą. Przedstawiciel kontrolowanej fermy wskazał, iż plan taki zostanie opracowany jeszcze przed jej rozdeszczowaniem na polach. Podkreślić należy, iż w pobliżu zbiorników na gnojowicę wykonane są piezometry do monitoringu wód gruntowych. Jeden z piezometrów położony jest na początku trasy spływu wód gruntowych, dwa pozostałe za zbiornikami – na końcowym odcinku spływu wskazanych wód, co pozwala ocenić wpływ zbiorników na środowisko gruntowo-wodne.

Przeprowadzona kontrola na terenie fermy trzody chlewnej w Niodoradzu wykazała ponadto, że ilość hodowanych młodych loch wynosiła 1083 sztuki. Tymczasem w wydanym w dniu: 9.02.2006 r. przez Wojewodę Lubuskiego pozwoleniu zintegrowanym (znak: RŚ.III.Jkoł.6618-6/05) w załączniku nr 1 do decyzji, w punkcie 3 „Parametry produkcji” ustalono ilość stanowisk dla loszek młodych jako 600 sztuk. W związku z powyższym w dniu 13.09.2006 r. wydane zostało zarządzenie pokontrolne (znak: WI. 4022-93/2006) zobowiązujące do ograniczenia liczby hodowanych młodych loch do maksymalnie 600 sztuk w terminie do dnia 16.10.2006 r.

Fermy Drobiu Woźniak, Daniel Woźniak - Ferma Lubieszów

Ferma Drobiu Daniel Woźniak w Lubieszowie całość obornika kurzego wytwarzanego na terenie fermy przekazuje rolnikom indywidualnym na podstawie zawartych z nimi umów. Do odbiorców pomiotu kurzego należą między innymi:

- Kazimierz Sroczyński, zamieszkały w Wrociszowie 18 – umowa z dnia 01.08.2004 r.,
- Roman Szlaski, zamieszkały w Wrociszowie 51 – umowa z dnia 01.08.2004 r.,
- Franciszek Gorzelanny, zamieszkały w Pogorzeli Gostyńskiej nr 54 – umowa z dnia 01.08.2004 r.,
- Andrzej Adamczyk, zamieszkały w Siedlisku przy ul. Szkolnej 6 – umowa z dnia 01.07.2004 r.,
- Franciszek Dziuda, zamieszkały w Bielawach 52 – umowa z dnia 01.06.2004 r.,
- Kazimierz Mazur, zamieszkały w Bielawach 64 – umowa z dnia 01.06.2004 r.,
- Kazimierz Frankowski, zamieszkały w Bielawach 107 – umowa z dnia 01.05.2004 r.,
- Grzegorz Wydra, zamieszkały w Bielawach 27 – umowa z dnia 01.05.2004 r.,
- Ryszard Garbacz, zamieszkały w Przyborowie przy ul. Klonowej 8 – umowa z dnia 01.04.2004 r.,

- Dariusz Włodarczyk zamieszkały w Podbrzeziu Górnym 60 – umowa z dnia 01.03.2004 r.

Pomiot kurzy wytwarzany na terenie fermy jest przetrzymywany na przenośnikach taśmowych urządzenia transportującego pomiot na zewnątrz budynku przez okres 2-3 dni, a następnie jest bezpośrednio ładowany na przyczepy podstawiane przez indywidualnych rolników. Na terenie fermy nie odbywa się gromadzenie pomiotu poza instalacją transportową. Ilość powstającego obornika wynosi około 50 Mg/dobę.

Ferma uzyskała pozwolenie zintegrowane (decyzja Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 22 grudnia 2006 r., znak: ŚR.II.Jkoł.6618-1/05).

6. Wyniki badań monitoringowych stanu środowiska

6.1. Wody powierzchniowe

Rzeki

W 2006 r. na obszarze województwa lubuskiego kontynuowano wdrażanie monitoringu jakości wód zgodnego z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej (dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r.). Badania monitoringowe rzek prowadzono pod kątem spełnienia wymagań odnośnie jakości wód zgodnie z ich przeznaczeniem i obowiązującymi przepisami.

W 2006 r. badania rzek na obszarze województwa lubuskiego prowadzone były w ramach:

- monitoringu diagnostycznego – umożliwiającego ogólną ocenę stanu czystości i ocenę długoterminowych zmian jakości wód,
- monitoringu wód granicznych – na podstawie umowy międzynarodowej (z 19 maja 1992 r.) pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec na temat współpracy w dziedzinie gospodarki wodnej na wodach granicznych,
- europejskiej sieci EUROWATERNET – dla potrzeb raportowania do Europejskiej Agencji Środowiska o jakości wód głównych rzek Polski,
- monitoringu jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb w warunkach naturalnych (tzw. monitoring „rybny”),
- monitoringu jakości wód powierzchniowych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia – we współpracy z Państwową Inspekcją Sanitarną,
- monitoringu wód zagrożonych zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego (wynikającego z realizacji tzw. Dyrektywy Azotanowej),

- monitoringu dla potrzeb oceny stopnia eutrofizacji wód.

W punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na rzekach w granicach powiatu nowosolskiego w latach 2004 - 2006 r. realizowano monitoring diagnostyczny - dla określenia klasy czystości wód i wskaźników decydujących o klasyfikacji oraz monitoring pod kątem oceny przydatności wód do bytowania ryb. Próbkę do badań analitycznych do ww. celów pobierano 1 raz na miesiąc. Wyniki badań w ramach tzw. monitoringu „rybnego” omówiono w informacji za 2005 r., publikowane są one także na stronie internetowej WIOŚ (www.zgora.pios.gov.pl).

W 2006 r. wykonano badania o charakterze diagnostycznym na rzece Odrze w rejonie Nowej Soli. Wykazały one, że wody Odry cechują się nadmiernym zanieczyszczeniem – na poziomie V klasy jakości wód, określającej wody złej jakości. Decydującymi o klasyfikacji wód Odry były: nadmierna zawartość substancji rozpuszczonych, czyli zasolenie (wskaźnik - chlorki), zawartość zanieczyszczeń organicznych (wskaźnik - ogólny węgiel organiczny) oraz nadmierne stężenia chlorofilu „a”. W stosunku do 2005 r. badania wykonane w 2006 r. wykazały wzrost zawartości zanieczyszczeń organicznych i chlorofilu. Szczegółową ocenę wyników badań monitoringu diagnostycznego przeprowadzonych w 2006 r. na rzece Odrze w rejonie Nowej Soli przedstawiono w załączeniu (zał. nr 1).

Należy podkreślić, że rzeka wpływając na teren województwa lubuskiego cechuje się już nadmiernym zanieczyszczeniem. Główne źródła zanieczyszczeń rzeki Odry zlokalizowane są na terenach silnie uprzemysłowionych. Są to między innymi zrzuty silnie zasolonych wód kopalnianych (stąd między innymi chlorki) oraz ścieki z zakładów przemysłowych i aglomeracji Górnego i Dolnego Śląska. W granicach województwa lubuskiego wpływ na jakość wód Odry mają między innymi ścieki z miast i miejscowości położonych w dorzeczu rzeki, które odprowadzane są bezpośrednio do Odry lub pośrednio oddziałują na jakość jej wód - poprzez dopływy (stanowiące odbiorniki ścieków).

Ograniczenie presji związanej z odprowadzaniem do wód ścieków wiąże się z budową wysokosprawnych oczyszczalni ścieków, modernizacją działających już oczyszczalni, a także rozbudową sieci kanalizacyjnych - w celu zmniejszenia dysproporcji pomiędzy wyposażeniem w wodociąg i kanalizację, występujących zwłaszcza na terenach wiejskich.

Zła jakość wód rzek uwarunkowana jest także presją przestrzennych źródeł zanieczyszczeń. Stanowią je opady atmosferyczne wprowadzające do wód zanieczyszczenia z powietrza, a także spływy powierzchniowe z pól, pastwisk i łąk.

Ograniczenie wpływu przestrzennych źródeł zanieczyszczeń wiąże się z działaniami podejmowanymi w celu zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza oraz z upowszechnianiem i wprowadzaniem zasad dobrych praktyk rolniczych (określonych między innymi w Kodeksie Do-

brych Praktyk Rolniczych opracowanym na podstawie zapisów Dyrektywy Rady 91/676/EWG zwanej Dyrektywą Azotanową) – w celu minimalizowania negatywnych oddziaływań rolnictwa na środowisko wodne.

Jezióra

Na terenie powiatu nowosolskiego na obszarze 3 gmin znajduje się 8 jezior o łącznej powierzchni 228,3 ha. W gminie Nowa Sól - 5 (o łącznej pow. 42,8 ha), gminie Kolsko - 2 (o łącznej pow. 180,3 ha) i gminie Nowe Miasteczko - 1 (o pow. 5,2 ha). W zlewni rz. Obrzyca znajduje się 6 jezior. Pozostałe jeziora leżą w zlewni rz. Białej Wody i bezpośredniej zlewni rz. Odry.

Tabela 1. Lista jezior położonych na terenie powiatu nowosolskiego

Lp.	Nazwa jeziora	Nazwa lokalna	P [ha]	Rodzaj jeziora	Zlewnia	Gmina
1	Rudno	Rudzieskie, Orchowe	163,0	przepływowe	rz. Obrzyca	Kolsko
2	Świątobór	Święte	17,3	odpływowe	rz. Obrzyca	Kolsko
3	Chełmek	Kochanowo Duże	16,7	przepływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
4	Lubięcińskie	Kochanowo Małe	12,9	przepływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
5	Jeziorne	Jeziorno	9,6	odpływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
6	bez nazwy	Glinianka	5,2	bezodpływowe	rz. Biała Woda	Nowe Miasteczko
7	Mesze		2,2	bezodpływowe	rz. Obrzyca	Nowa Sól
8	bez nazwy	Odrzańskie	1,4	bezodpływowe	rz. Odra	Nowa Sól

Do ważniejszych zbiorników na terenie powiatu nowosolskiego zalicza się jedno jezioro o dużej powierzchni – jezioro Rudno (Rudzieskie, Orchowe) oraz dwa mniejsze jeziora leżące na terenach rezerwatów przyrody – Świątobór (Święte) i Mesze. Pozostałe zbiorniki należą do grupy jezior małych i płytkich. Są one zazwyczaj bogate w substancje biogenne i zalicza się je do jezior eutroficznych. Jeziora te wykorzystywane są lokalnie do celów rekreacyjnych lub wędkarskiego połowu ryb.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził w 2004 roku badania stanu czystości wód jeziora Rudno oraz trzech stawów położonych w obszarze miasta Nowa Sól. Badania jakości wód stawów współfinansowane były przez Urząd Miasta Nowa Sól. Wyniki ww. badań omówiono w informacji o stanie środowiska w powiecie nowosolskim opracowanej w 2006 r. Są one także dostępne na stronie internetowej WIOŚ: www.zgora.pios.gov.pl.

W latach wcześniejszych (1991 i 1992) WIOŚ Zielona Góra skontrolował stan czystości kilku innych, mniejszych jezior położonych na terenie powiatu. Ich wyniki także zostały omówione w informacji opracowanej w 2006 r.

W 2007 r. na terenie powiatu nowosolskiego realizowane są badania jezior: Jeziorno i Świątobór. Są one objęte monitoringiem wód będących środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych i monitoringiem wód powierzchniowych pod kątem oceny eutrofizacji. Wyniki badań opublikowane będą na stronie internetowej WIOŚ w 2008 r.

Ogólnie o jeziorach na terenie powiatu nowosolskiego powiedzieć można, że charakteryzują się wysoką podatnością na degradację i stąd wynika ich nie najlepsza jakość. Aktualnie do jezior powiatu nowosolskiego nie są odprowadzane zanieczyszczenia ze źródeł punktowych. Zanieczyszczenia odprowadzane są natomiast w kilku miejscach do dopływów jezior lub są typu przestrzennego. Na jakość wód jezior wpływ wywierają także czynniki naturalne oraz nagromadzone w poprzednich latach ładunki zanieczyszczeń zdeponowane w osadach jezior. W okresie letnim dopływ zanieczyszczeń zarówno ze źródeł punktowych jak i rozproszonych ulega zwiększeniu w wyniku znacznego ruchu turystycznego.

Sprawą decydującą dla jakości wód omawianych zbiorników wodnych jest poprawa stanu czystości dopływających do nich wód powierzchniowych i podziemnych. Problemem dużej wagi są ścieki odprowadzane do ziemi w strefie zlewni jezior z nieszczelnych zbiorników „bezdopływowych”.

6.2. Wody podziemne

Na terenie powiatu nowosolskiego znajdują się obszary dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W północno zachodnim krańcu powiatu na terenie gminy Kożuchów i Otyń znajduje się część GZWP o nr 301 objętego najwyższą ochroną. Na obszarze pradolin Odry na terenie gmin Otyń, Nowa Sól, Bytom Odrzański i Siedlisko rozciąga się część zbiornika GZWP o nr 302 objętego najwyższą ochroną. Jakość wgłębnych wód podziemnych na terenie powiatu nowosolskiego była badana w ramach monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych, ostatnio w 2004 roku. Ocenę jakości wód na podstawie wyników ww. badań przedstawiono w informacji o stanie środowiska w powiecie nowosolskim opracowanej w 2006 r. Wynika z niej, że kontrolowane na terenie powiatu nowosolskiego wgłębne wody podziemne są niezadowolającej jakości. Obserwowane zanieczyszczenia wód, związane z obecnością żelaza i manganu, są pochodzenia geochemicznego. Ich usunięcie następuje w powszechnie stosowanych procesach uzdatniania wód podziemnych.

Na terenie powiatu nowosolskiego prowadzone są również obserwacje jakości wód podziemnych w ramach monitoringu lokalnego. Sieci piezometrów dla potrzeb monitorowania wód podziemnych zlokalizowane są między innymi wokół składowisk odpadów komunalnych (w Kiełczu i w Stypułowie), składowiska przemysłowego (w Mirocinie Dolnym) zrehabilitowanego składowiska odpadów przemysłowych w Kozuchowie oraz wokół innych obiektów (między innymi – Stacji Paliw BP Polska i Shell Polska) potencjalnie grożących zanieczyszczeniem wód podziemnych.

Ocena jakości wód podziemnych pobranych z piezometrów w rejonie składowiska odpadów w Kiełczu (przeprowadzona w oparciu o ww. rozporządzenie Ministra Środowiska) przedstawiona w raporcie za IV kwartał 2006 r. wskazuje, że w kilku piezometrach (o numerach: P II, P IV, P VI P IX i P XI) występowały wody podziemne niezadawalającej jakości (odpowiadające IV klasie). O przynależności tych wód do IV klasy jakości decydował zazwyczaj jeden wskaźnik (mangan, żelazo og., nikiel lub odczyn pH).

Wyniki przedłożonych badań analitycznych wód z sieci monitoringu lokalnego składowiska odpadów komunalnych dla miasta i gminy Kozuchów w Stypułowie z 2006 r wskazują na występowanie w kilku punktach kontrolnych wód złej jakości (V klasa). W wodach podziemnych z piezometrów o numerach 10, 11, 12 stwierdzono bardzo wysokie lub wysokie stężenia amoniaku, azotanów, chlorków, siarczanów, bardzo wysoką wartość przewodnictwa właściwego w stosunku do wód podziemnych o dobrej jakości oraz wysoką w stosunku do innych wód z piezometrów wartość wskaźnika ChZT-Cr. Wartości obserwowanych wskaźników zanieczyszczeń wskazują na **negatywny wpływ** składowiska na jakość wód podziemnych.

Monitorowane w 2006 r. wody podziemne w rejonie składowiska osadów z zakładowej oczyszczalni ścieków ZASET Sp. z o.o. w Mirocinie Dolnym, wykazują według sprawozdania z badań cechy wód podziemnych dobrej jakości. Wyjątkiem jest woda podziemna z terenu miejscowości Mirocin Dolny (studnia nr 2), gdzie nadal jak w latach ubiegłych występują zwiększone stężenia azotanów. Od kilku lat obserwowane są także niewielkie, lecz stałe zmiany odczynu pH (obniżanie - w kierunku wód kwaśnych) w próbkach z piezometru nr 2 i 6.

Wyniki monitoringu wód podziemnych z lat 2005-2006 obszaru powyżej i poniżej nieczynnego od połowy 1990 roku składowiska odpadów pogalwanicznych w Kozuchowie nie wskazują na jego oddziaływanie na chemizm wód podziemnych I lub II warstwy wodonośnej.

Jak wynika z raportów cyklicznych badań monitoringu lokalnego wód gruntowych Stacji Paliw Shell Polska w Nowej Soli: przy ul. Piłsudskiego i przy ul. Staszica 17, badania laboratoryjne i organoleptyczne próbek wody nie wykazały obecności substancji ropopochodnych. W trakcie badań prowadzonych w 2005 roku nie stwierdzono negatywnego wpływu tych stacji paliw na środowisko wód gruntowych. Wyników badań za 2006 r. nie przedłożono.

Raport z monitoringu lokalnego wód podziemnych terenu Stacji Paliw BP ul. Piłsudskiego 69 w Nowej Soli sporządzony na koniec 2006 r. wskazuje, że kontrolowane wody poziomu gruntowego w obrębie piezometrów nr 1 i 3 kwalifikują się w III zadawalającej klasie jakości i w obrębie piezometru nr 2 w IV niezadawalającej klasie jakości. Przeprowadzone badania wykazały że w okresie od uruchomienia stacji do końca 2006 r. nie nastąpiła istotna zmiana jakości wód podziemnych w stosunku do stanu przed rozpoczęciem budowy.

Podsumowując można powiedzieć, że kontrolowane na terenie powiatu nowosolskiego wgłębne wody podziemne są niezadawalającej jakości. Obserwowane zanieczyszczenia związane z obecnością żelaza i manganu są pochodzenia geochemicznego. Są one usuwane w powszechnie stosowanych procesach uzdatniania wód podziemnych.

Rodzaj innych, występujących lokalnie zanieczyszczeń wód podziemnych, pochodzenia antropogenicznego wskazuje na konieczność podjęcia niezbędnych działań zaradczych.

W celu ochrony zasobów wodnych wód podziemnych odpady należy składować na odpowiednio przygotowanych, bezpiecznych dla wód składowiskach oraz zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do ziemi z innych źródeł.

Uwaga: przedstawione w rozdziale 6 oceny jakości wód opracowane na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (D.U. Nr 32, poz. 284) mają charakter orientacyjny, gdyż rozporządzenie to utraciło moc z dniem 1 stycznia 2005 r., a dotychczas nie ukazały się nowe przepisy regulujące ww. kwestie.

6.3. Zanieczyszczenie powietrza

W 2006 r. badania zanieczyszczenia powietrza prowadzone były na terenie Nowej Soli przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz (od lutego 2006 r.) przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

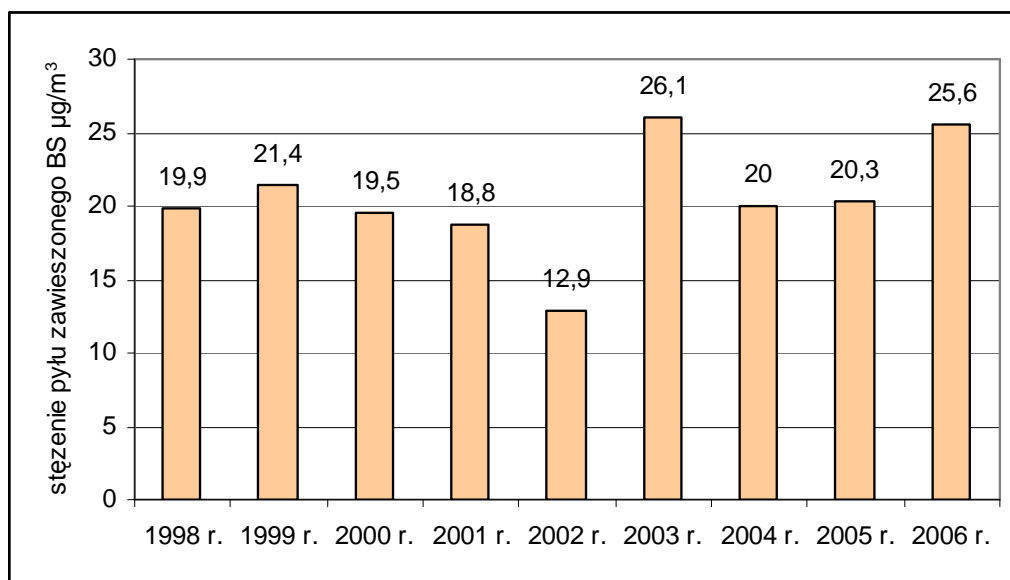
Badania prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną wykonywano metodami manualnymi w zakresie: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz pyłu zawieszonego typu Black Smoke (BS).

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, we współpracy z Urzędem Miasta w Nowej Soli, prowadził badania zanieczyszczenia powietrza przy użyciu semimobilnej, automatycznej stacji monitoringu powietrza, zlokalizowanej przy ul. Kościuszki w Nowej Soli. Na ww. stacji w sposób ciągły mierzone były zanieczyszczenia gazowe: dwutlenek azotu, tlenek azotu, tlenek węgla i ozon oraz pył zawieszony PM10 i (dodatkowo) parametry meteorologiczne, takie jak: temperatura, ciśnienie, wilgotność, kierunek i prędkość wiatru, nasłonecznienie.

Z badań wykonanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynika, że stężenia dwutlenku azotu i dwutlenku siarki w 2006 r. w Nowej Soli występowały na poziomie poniżej obowiązujących norm. Stężenie *dwutlenku siarki*, dla którego określone jest 24-godzinne stężenie dopuszczalne, kształtowało się w zakresie od 0,1 do 27,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, tj. 0,08 % – 22,2 % stężenia dopuszczalnego ($S_{24h} = 125 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Średnioroczne stężenie *dwutlenku azotu*, występowało na poziomie 10,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co odpowiada 27,25 % wartości dopuszczalnej ($S_r = 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Badania *pyłu zawieszonego typu Black Smoke* prowadzone są przez Inspekcję Sanitarną od wielu lat i - mimo niezgodności z metodyką referencyjną badań pyłu zawieszonego - są kontynuowane dla umożliwienia określenia tendencji zmian w wieloleciu.

Z porównania wyników badań pyłu *BS* z ostatnich ośmiu lat wynika, że (z wyjątkiem bardzo korzystnego 2002 r.) średnioroczne stężenie tego zanieczyszczenia powietrza na terenie Nowej Soli utrzymuje się wciąż na zbliżonym poziomie (rys.1).

Rys. 1. Wyniki badań pyłu zawieszonego BS wykonanych w Nowej Soli w latach 1998-2006.

Wyniki badań wykonanych pod nadzorem WIOŚ metodami automatycznymi potwierdziły niewielkie zanieczyszczenie powietrza na terenie Nowej Soli w ciągu 2006 r. w zakresie zanieczyszczeń gazowych. Maksymalne stężenie średniodobowe *dwutlenku siarki* wyniosło 58,2 tj. 46,6 % stężenia dopuszczalnego (S_{24h}). Stężenie średnioroczne *dwutlenku azotu* wyniosło 18,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tj. ok. 47 % normy.

Pomiary automatyczne równocześnie wykazały jednak częste występowanie w powietrzu podwyższonej zawartości pyłu zawieszonego, mierzonego jako pył drobnocząsteczkowy PM10 (o średnicy ziaren poniżej 10 μm). W ciągu okresu pomiarowego stwierdzono aż 80 przekroczeń dobowego stężenia dopuszczalnego pyłu PM10 ($S_{24h} = 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), wobec dopuszczalnej – określonej przepisami - liczby przekroczeń w roku wynoszącej 35.

W świetle Prawa ochrony środowiska wyniki badań pyłu wskazują na konieczność opracowania programu naprawczego oraz celowość wykonywania badań pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu - dla oceny efektów podejmowanych działań.

Badania wykonane w 2006 r. na terenie województwa lubuskiego (w tym na terenie Nowej Soli) i wnioski z nich wynikające zostaną przedstawione w obecnie opracowywanej, rocznej ocenie jakości powietrza. Podobnie jak w latach poprzednich, zostanie ona wykonana dla poszczególnych stref, czyli powiatów - z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin. Ocena dostępna będzie na stronie internetowej WIOŚ.

Opracowano w:

*Wydziale Inspekcji i Wydziale Monitoringu Środowiska
Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
w Zielonej Górze*